

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

**за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с
нестопанска цел**

(обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 98 от 2001 г., бр. 25 и 120 от 2002 г., бр. 42, 102 и 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 38, 79 и 105 от 2006 г. и бр. 42 от 2009 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „в района на окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел“ се заменят с „воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието“.

2. Алинея 3 се отменя.

§ 2. Член 4 се изменя така:

„Чл. 4. Държавата може да подпомага и да насърчава юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, чрез данъчни и други финансови и икономически облекчения, както и финансирания при условия и по ред, определени в съответните специални закони, и при съобразяване с правилата по държавните помощи.“

§ 3. В чл. 6, ал. 1 думите „в района на окръжния съд по седалището на юридическото лице“ се заменят с „воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието“.

§ 4. В чл. 7 ал. 4 и 5 се изменят така:

„(4) След като юридическо лице с нестопанска цел е вписано в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, не може друго юридическо лице с нестопанска цел да бъде вписано със същото наименование.“

(5) Вписаното в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, юридическо лице с нестопанска цел може да иска от всяко друго юридическо лице с нестопанска цел, приело по-късно наименование, съвпадащо с неговото, да преустанови носенето и служенето със съвпадащото наименование.“

§ 5. В чл. 9 думите „БУЛСТАТ номер“ се заменят с „Единен идентификационен код“.

§ 6. В чл. 13 ал. 4 се изменя така:

„(4) В случаите по ал. 2 съдът назначава ликвидатор и изпраща решението за прекратяване на Агенцията по вписванията, която служебно вписва прекратяването в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.“

§ 7. В чл. 14 ал. 3 и 4 се изменят така:

„(3) Когато ликвидатор не е определен по реда на ал. 2 или съобразно решението на върховния орган в случая по чл. 13, ал. 1, т. 2, той се определя от окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел.“

(4) Относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността, редът за ликвидация и правомощията на ликвидатора се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон. Решенията за прекратяване по чл. 13, както и подлежащите на вписване обстоятелства относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността и производството по ликвидация, се вписват, съответно актовете се обявяват в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията.“

§ 8. Член 16 се изменя така:

„Чл. 16. След разпределяне на имуществото ликвидаторът е длъжен да поиска заличаване на вписването на юридическото лице с нестопанска цел от регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията.“

§ 9. Член 17 се изменя така:

„Регистър за юридическите лица с нестопанска цел

Чл. 17. Към Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието се води регистър на юридическите лица с нестопанска цел.“

§ 10. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието се изменя така:

„Вписване на обстоятелства и обявяване на документи в регистъра“

2. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) На вписване в регистъра подлежат следните обстоятелства:

1. наименованието, целите и средствата за постигане им, предметът на допълнителната стопанска дейност;

2. седалището и адресът;

3. органите, имената на членовете на управителния орган, имената и длъжностите на лицата, представляващи юридическото лице с нестопанска цел;

4. определянето за извършване на дейност в обществена или частна полза;

5. общият размер на първоначалните имуществени вноски, ако такива са предвидени;

6. прекратяването на юридическото лице с нестопанска цел;

7. преобразуването;

8. имената, съответно наименованието, както и адресът на ликвидаторите;

9. заличаването на юридическото лице с нестопанска цел;

10. клоновете на юридическото лице с нестопанска цел, седалището и адресът им на управление, имената и длъжността на лицето, определено за представляващ, както и предвидените в учредителния акт ограничения на правомощията и представителната му власт.

(2) На обявяване в регистъра подлежат следните документи:

1. решението за учредяване на юридическото лице с нестопанска цел;

2. уставът на сдруженията, съответно учредителният акт на фондациите;

3. решенията за промени в обстоятелствата, подлежащи на вписване;

4. финансовите отчети на юридическото лице с нестопанска цел, както и докладът за дейността по чл. 40, ал. 2 за тези, определени за извършване на общественополезна дейност."

3. Създава се ал. 5:

„(5) Обстоятелствата и актовете по ал. 1-3 се заявяват за вписване, съответно за обявяване в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, в едномесечен срок от деня на възникването им, съответно на промяната им."

§ 11. В чл. 20 т. 5 се изменя така:

"5. предмета на допълнителната стопанска дейност;"

§ 12. В чл. 25, ал. 6 думите „съда по регистрацията“ се заменят с „окръжния съд по седалището“.

§ 13. В чл. 26, ал. 3 думите „обнародва в „Държавен вестник“ се заменят с „обявява в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията“ и се поставя запетая.

§ 14. В чл. 34, ал. 4 се създава изречение трето:

„Решението на съда за промени и актуалният учредителен акт се изпращат на Агенцията по вписванията за вписване в регистъра и за обявяване по служебен път.“

§ 15. В чл. 36, ал. 2 думите „съдът по регистрацията“ се заменят с „окръжният съд по седалището“.

§ 16. В чл. 37 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Агенцията по вписванията отказва вписване на организациите, определени за извършване на общественополезна дейност, когато разпоредбите на устава или учредителният им акт противоречат на разпоредбите на тази глава.“

2. Алинея 3 се отменя.

§ 17. В чл. 38 се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така:

„Определяне за осъществяване на общественополезна дейност“

2. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, разходват имуществото си за:

1. развитието и утвърждаването на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление;

2. развитието и утвърждаването на духовните ценности, здравеопазването, образованието, науката, културата, техниката, технологиите или физическата култура;

3. подкрепа за деца, за хора с увреждания и за лица и общности в риск от социално изключване;

4. защитата на човешките права или на околната среда;

5. други цели, определени със закон.“

3. Алинея 3 се отменя.

§ 18. В чл. 39, ал. 3 думите „вписани в Централния регистър при Министерството на правосъдието“ и запетаята след тях се заличават.

§ 19. В чл. 40 ал. 3 се изменя така:

„(3) Годишният доклад за дейността и финансовият отчет на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност следва да се заявят за обявяване в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, до 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнасят.“

§ 20. В чл. 41, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В изречение първо думите „съгласно обявения ред и правилата за осъществяване на дейността“ се заличават.

2. Изречение второ се заличава.

§ 21. Създават се чл. 44а, 44б и 44в:

„Временно спиране на статут в обществена полза

Чл. 44а. (1) По партидата на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност се вписва служебно „с временно спрян статут в обществена полза“, когато то две поредни години не заяви за обявяване в срок документите по чл. 40, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1 преди извършване на вписването „с временно спрян статут в обществена полза“ Агенцията по вписванията изпраща писмено уведомление до юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, в което определя допълнителен срок, не по-кратък от 1 месец, за представяне на информацията, след който, ако тя не бъде представена, промяната се вписва по партидата му.

(3) Вписването по ал. 1 и 2 не освобождава юридическото лице с нестопанска цел и членовете на управителните му органи от задълженията и отговорността им по този закон.

(4) Системното неизпълнение на задълженията по ал. 1 е основание за прекратяване на юридическото лице по реда на чл. 13, ал. 1, т. 3, буква „б“.

(5) Юридическото лице с вписано обстоятелство по ал. 1 може да продължи да разходва имуществото си за дейностите, посочени в устава или в учредителния му акт, доколкото не противоречат на разпоредбите на чл. 38-44.

Възстановяване на статут в обществена полза

Чл. 44б. Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, по чиято партида е вписано обстоятелството по чл. 44а, може да поиска

възстановяване на статута след отпадане на основанието за спирането му.

Обжалване

Чл. 44в. (1) Актът на Агенцията по вписванията по чл. 44а, ал. 1 подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел.

(2) Ако актът по ал. 1 бъде отменен, възстановяването на статута се извършва служебно."

§ 22. В глава трета раздел II се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 23. Всички заварени към датата на влизането в сила на този закон юридически лица с нестопанска цел и клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел запазват правоспособността си на юридически лица, съответно на клонове, и статута си в частна или в обществена полза.

§ 24. (1) Юридическите лица с нестопанска цел, вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при окръжните съдилища, са длъжни да подадат заявление за пререгистрация по този закон в срок до 31 декември 2018 г. Държавна такса за пререгистрацията не се дължи.

(2) Пререгистрацията по ал. 1 се извършва чрез вписване в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписвания на юридическото лице с нестопанска цел и на съответните обстоятелства за него въз основа на заявление и удостоверение за актуалното състояние по регистрацията му, в което съдът посочва кода по БУЛСТАТ на юридическото лице, съответно клона на чуждестранното юридическо лице с нестопанска цел, издадено след датата на влизането в сила на закона и съдържащо пълни данни за актуалните вписани обстоятелства. В случаите на неприключили производства по вписвания по ал. 11 удостоверение се издава след извършване на вписването от съда. Сдруженията и фондациите представят и заверен от управителния си орган учредителен акт или устав, който е актуален към 31 декември 2015 г.

(3) Пререгистрацията по ал. 1 се извършва и въз основа на акт на съдебен или на друг държавен орган и на частен съдебен изпълнител или въз основа на заявление на заинтересовано лице, когато са оправомощени по силата на закон

да искат вписване, заличаване или обявяване в регистъра. В този случай Агенцията по вписванията изисква от окръжния съд по регистрацията на юридическото лице с нестопанска цел, съответно клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел, за които се иска вписване, заличаване или обявяване, издаването на удостоверение за актуалното състояние, съдържащо пълни данни за актуалните вписани обстоятелства, както и препис от актуалния учредителен акт или устав на юридическото лице с нестопанска цел, съответно клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел. След пререгистрирането по този ред на юридическото лице с нестопанска цел, което има клонове, Агенцията по вписванията незабавно изисква от съдилищата по седалището на всеки клон издаването на удостоверения за актуално състояние на клона и предоставяне на фирмените дела за сканиране на документите, отнасящи се за вписване на обстоятелствата за съответния клон.

(4) Съдът по регистрацията издава удостоверенията по ал. 2 и 3 в тридневен срок от поискването. Държавна такса за еднократно издаване на удостоверение не се дължи.

(5) В случаите по ал. 2 и 3 съдът незабавно предоставя на Агенцията по вписванията достъп за снемане на електронен образ на цялото прономеровано фирмено дело. Снемането на електронния образ се извършва съвместно от служител на съда и представител на Агенцията по вписванията. Служителят на Агенцията по вписванията удостоверява с електронен подпис идентичността на сканираните документи на хартиен носител от фирменото дело с документите в електронна форма. След обработването и въвеждането от Агенцията по вписванията на електронно копие от фирменото дело в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел съдът архивира фирменото дело.

(6) В срока по ал. 1 справки и удостоверения от документите, въз основа на които са извършени вписванията, заличаванията или обявяванията на пререгистрираните юридически лица с нестопанска цел, съответно клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, преди пререгистрацията, се издават от Агенцията по вписванията в 14-дневен срок от поискването.

(7) При пререгистрация по ал. 1 юридическото лице с нестопанска цел се вписва с досегашното си наименование.

(8) Със заявлението за пререгистрация може да бъде подадено и заявление за вписване на ново обстоятелство, заличаване и обявяване, освен в случаите на преобразуване по чл. 12. За вписването на обстоятелство или за обявяването на акт се дължи съответната държавна такса.

(9) След пререгистрирането по този ред на юридическото лице с нестопанска цел, което има клонове, Агенцията по вписванията незабавно изисква от съдилищата по седалището на всеки клон издаването на удостоверения за актуално състояние на клона и предоставяне на фирмените дела за сканиране на

документите, отнасящи се за вписване на обстоятелствата за съответния клон.

(10) При пререгистрацията юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел се изключват от регистър БУЛСТАТ и кодът по БУЛСТАТ става идентификационен код на юридическото лице с нестопанска цел, съответно на неговия клон.

(11) Започналите до влизането в сила на този закон регистърни производства се приключват от съда по досегашния ред.

(12) В срока по ал. 1 окръжните съдилища осигуряват право на всеки да преглежда регистрите на юридическите лица с нестопанска цел относно непререгистрираните юридически лица с нестопанска цел и документите, въз основа на които са извършени вписванията, и издават преписи от тях, както и удостоверения за актуално състояние.

(13) До извършване на пререгистрацията по ал. 2 и 3 и при поискване в срока по ал. 1 съдът по регистрацията издава удостоверение за актуално състояние.

(14) Грешки и непълноти, допуснати от съда по регистрацията при вписвания или обявявания по делото на юридическото лице с нестопанска цел преди пререгистрацията му, се отстраняват от съда по регистрацията по реда на този закон въз основа на заявление от лице по чл. 15, ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, в което се посочва допуснатата грешка или непълнота и се представят съответни документи, обосноваващи отстраняването ѝ. Съдът по регистрацията отстранява грешките и непълнотите и издава ново удостоверение по ал. 2. Държавна такса за издаване на удостоверение в този случай не се дължи.

§ 25. (1) В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Централният регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност към Министерството на правосъдието предава безвъзмездно на Агенцията по вписванията структурирани данни в електронна форма за вписаните в Централния регистър юридически лица и клонове на чуждестранни юридически лица.

(2) Годишните доклади за дейността по чл. 40, ал. 3 на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, съответно на клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, вписани в Централния регистър към Министерството на правосъдието към датата на влизането в сила на настоящия закон, се вписват, съответно обявяват във вида, в който са отразени в Централния регистър към момента на прехвърлянето на информацията към Агенцията по вписванията.

(3) Липсата на документи, както и наличието на непълноти или неточности в обстоятелствата или документите, вписани в Централния регистър по партида на юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, съответно на клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, не са основания за отнемане на статута в обществената полза.

(4) До изтичането на срока по § 24, ал. 1 Министерството на правосъдието поддържа публична база данни на юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които не са подали заявление за пререгистрация.

§ 26. В Закона за търговския регистър (обн., ДВ, бр. 34 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 80 и 105 от 2006 г., бр. 53, 59 и 104 от 2007 г., бр. 50 и 94 от 2008 г., бр. 44 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 34 и 105 от 2011 г., бр. 25, 38 и 99 от 2012 г., бр. 40 от 2014 г. и бр. 22 и 54 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието на закона се изменя така:

„Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“

2. Член 1 се изменя така:

„Чл. 1. (1) Този закон урежда регистрацията, воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, както и действието на вписванията, заличаванията и обявяванията в тях.

(2) Този закон не се прилага по отношение на политическите партии и вероизповеданията.“

3. В чл. 2:

а) в ал. 1 думите „Търговският регистър е електронна база данни“ се заменят с „Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел е обща електронна база данни“, а след думата „търговци“ се поставя запетая и се добавя „юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел“.

б) в ал. 3:

аа) в изречение първо след думите „чуждестранен търговец“ се поставя запетая и се добавя „и за юридическо лице с нестопанска цел и клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел“;

бб) в изречение второ след думите „управляващи търговеца“ се добавя „или юридическото лице с нестопанска цел“.

4. В чл. 2а думите „Търговската регистрация“ се заменят с „Регистрацията“, а след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.“

5. В чл. 3:

а) в ал. 1 след думите „Търговският регистър“ се добавя „и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел“, а думата „води“ се заменя с „водят“;

б) в ал. 2 след думите „Търговският регистър“ се добавя „и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел“, а думата „съхранява“ се заменя със „съхраняват“;

в) в ал. 3 след думите „чуждестранни търговци“ се поставя запетая и се добавя „юридически лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел“ и след думите „търговския регистър“ запетаята се заличава и се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

г) в ал. 4 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

6. Член 4 се изменя така:

„Подлежащи на вписване обстоятелства

Чл. 4. В търговския регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се вписват търговци, клонове на чуждестранни търговци, юридически лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел и свързаните с тях обстоятелства, за които е предвидено със закон, че подлежат на вписване.“

7. Член 5 се изменя така:

„Подлежащи на обявяване актове

Чл. 5. В търговския регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се обявяват актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване.“

8. В чл. 6:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Всеки търговец и всяко юридическо лице с нестопанска цел са длъжни да поискат да бъдат вписани в търговския регистър, съответно в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като заявят подлежащите на вписване обстоятелства и представят подлежащите на обявяване актове.“

б) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

9. В заглавието на чл. 10 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

10. В чл. 11 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел са публични. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща регистрите.

(2) Агенцията по вписванията осигурява регистриран достъп до делото на търговеца или на юридическото лице с нестопанска цел.“

11. В чл. 12:

а) в ал. 1:

аа) в т. 1 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

бб) в т. 4 след думата „фирма“ се добавя „или наименование“;

б) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и до регистъра на юридическите лице с нестопанска цел“;

в) в ал. 4:

аа) в изречение първо след думите „търговския регистър“ се добавя „и до регистъра на юридическите лице с нестопанска цел“;

бб) в изречение второ след думите „търговския регистър“ се добавя „и до регистъра на юридическите лице с нестопанска цел“.

12. В чл. 13, ал. 2 т. 2 се изменя така:

„2. данни за търговеца, за клона на чуждестранен търговец, за европейско обединение по икономически интереси, за юридическото лице с нестопанска цел и за клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел, по чието дело се иска вписване, заличаване или обявяване;“.

13. В чл. 15:

а) в ал. 1, т. 1 след думата „търговеца“ се поставя запетая и се добавя „съответно юридическото лице с нестопанска цел“;

б) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

14. В чл. 18, ал. 3 изречение второ след думата „търговецът“ се поставя запетая, добавя се „съответно юридическото лице с нестопанска цел“ и се поставя запетая.

15. В чл. 19:

а) в ал. 2 думите „търговския регистър“ се заменят с „регистрите“;

б) в ал. 3 изречение второ след думите „финансови отчети“ се добавя „и доклади, когато това се изисква по закон“ и се поставя запетая;

в) в ал. 4 след думите „по делото на търговеца“ се поставя запетая, добавя се „съответно на юридическото лице с нестопанска цел“ и се поставя запетая.

16. В чл. 21:

а) в т. 2 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

б) точка 7 се изменя така:

„7. друго лице няма права върху фирмата или наименованието и те отговарят на изискванията на чл. 7, ал. 2 от Търговския закон при първоначално вписване или промяна на фирмата на търговец, съответно на чл. 7 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, при първоначално вписване или промяна на наименованието на юридическо лице с нестопанска цел;“.

17. В чл. 22:

а) в ал. 2 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

б) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

в) ал. 5 се изменя така:

„(5) Когато към заявлението за вписване, заличаване или обявяване на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел не са приложени всички документи, които се изискват по закон, или когато не е платена дължимата държавна такса, длъжностното лице по регистрацията дава указания на заявителя за отстраняване на нередовността. Указанията се оповестяват по електронната партида на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел, а когато е подадено заявление за регистрация на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел – на електронната страница на агенцията, не по-късно от следващия работен ден от постъпването на заявлението в регистъра. Заявителят може да изпълни дадените указания и да представи съответните документи чрез заявление по образец, определен с

наредбата по чл. 31. Длъжностното лице постановява отказ, ако тези указания не са изпълнени до изтичането на срока по чл. 19, ал. 2 за търговците или до изтичане на 10 работни дни за юридическите лица с нестопанска цел."

18. Член 23 се изменя така:

„Единен идентификационен код

Чл. 23. (1) Агенцията определя Единен идентификационен код, наричан по-нататък "ЕИК", задължителен за търговците и техните клонове, клоновете на чуждестранните търговци, юридическите лица с нестопанска цел и техните клонове, клоновете на чуждестранните юридически лица с нестопанска цел, вписани в регистъра, както и в случаите по глава втора „а“.

(2) Единният идентификационен код се определя при първоначалното вписване в регистъра и остава непроменен до заличаването.

(3) Начинът за формиране на ЕИК се определя с наредбата по чл. 31.

(4) Когато е посочен ЕИК, съдът, държавните органи, органите на местното самоуправление и местната администрация и лицата, на които е възложено упражняването на публична функция, организации, предоставящи обществени услуги, включително банките, нямат право да изискват доказването на обстоятелства, вписани в търговския регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, и представянето на актове, обявени в регистрите. Забраната се прилага и за възложителите по чл. 7 от Закона за обществените поръчки, които са извън тези, изброени в изречение първо."

19. В чл. 25, ал. 1 след думите „чуждестранен търговец“ се поставя запетая и се добавя „юридическото лице с нестопанска цел или клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел“.

20. В чл. 28, изречение първо след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

21. В чл. 29, ал. 2 след думите „чуждестранен търговец,“ се добавя „юридическото лице с нестопанска цел, съответно клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел“.

22. В чл. 30, ал. 2 след думата „търговеца“ се добавя „или на орган на юридическото лице с нестопанска цел“.

23. В чл. 31, ал. 1 след думите „търговския регистър“ се добавя „и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

24. В чл. 31а:

а) в ал. 1 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

б) в ал. 2 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

в) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“

25. В чл. 32:

а) в ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) Справки в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел относно юридически лица с нестопанска цел може да се извършват по:

1. наименованието или ЕИК на юридическото лице с нестопанска цел или клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел;

2. името или ЕГН, съответно фирмата, наименованието или ЕИК на учредителя, член на управителния орган или представляващия на юридическото лице с нестопанска цел.“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) В делото на отделния търговец, съответно на клон на чуждестранен търговец, на юридическо лице с нестопанска цел или на клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел и на неговите праводатели и правоприемници може да се извършват справки по всяко вписано обстоятелство или обявен акт.“

26. В чл. 33:

а) алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Справките и удостоверенията могат да съдържат извлечение от регистрите или копия от електронния образ на документите, въз основа на които са извършени вписванията, заличаванията или обявяванията. Справките и удостоверенията не могат да съдържат лични данни, които не са предмет на вписване или обявяване.

(2) Удостоверения се издават и относно това, че за определен търговец, клон на чуждестранен търговец, юридическо лице с нестопанска цел или клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел определено обстоятелство не е вписано.“;

б) алинея 5 се изменя така:

„(5) Копия от документи, съдържащи се в делото на отделен търговец или на юридическо лице с нестопанска цел,

заверени от длъжностните лица, имат силата на официални преписи.”

27. В чл. 34, ал. 3 след думите „търговския регистър” се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

28. Наименованието на глава четвърта се изменя така: „Запазване на фирма и наименование”.

29. В чл. 35:

а) в ал. 1 след думата „фирма” се добавя „на търговеца или наименование на юридическото лице с нестопанска цел”;

б) в ал. 2 след думите „търговския регистър” се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”;

в) в ал. 3 след думата „фирмата” се добавя „или наименованието”.

30. В чл. 36, ал. 1 изречение първо след думата „търговец” се добавя „или юридическо лице с нестопанска цел да бъдат вписани в съответния регистър под същата фирма или наименование” и текстът докрая се заличава.

31. В чл. 37 след думата „фирма” се добавя „и наименование са неотчуждими и непрехвърлими” и текстът докрая се заличава.

32. В наименованието на глава пета след думите „търговския регистър” се добавя „и на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

33. В чл. 38:

а) в ал. 1 след думите „търговския регистър” се добавя „и на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”;

б) в ал. 2 след думите „търговския регистър” се добавя „и на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”;

в) в ал. 3 след думите „търговския регистър” се добавя „и на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”;

г) в ал. 4 след думите „търговския регистър” се добавя „и на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

34. В чл. 40, ал. 4 след думите „търговския регистър” се добавя „и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

§ 27. В Закона за регистър Булстат (обн., ДВ, бр. 39 от 2005 г.; изм. и доп., 105 от 2005 г., бр. 34 от 2006 г., бр. 42 от 2007 г., бр. 82 и 95 от 2009 г., бр. 28 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 12 от 2015 г.), в чл. 3, ал. 1 т. 1 и 3 се отменят.

§ 28. В Семейния кодекс (обн., ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 98 и 100 от 2010 г., бр. 82 от

2012 г. и бр. 68 от 2013 г.), в чл. 116, ал. 1 думите „вписано в Централния регистър по чл. 45, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел“ се заличават.

§ 29. В Закона за народните читалища (обн., ДВ, бр. 89 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 95 от 1997 г., бр. 90 от 1999 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 108 от 2006 г., бр. 42 и 74 от 2009 г., бр. 47 и 97 от 2010 г. и бр. 68 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 9:

а) в ал. 1 думите „регистъра за организациите с нестопанска цел на окръжния съд, в чийто район е седалището на читалището“ се заменят с „регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“;

б) в ал. 3 думите „регистъра на окръжния съд“ се заменят с „регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

2. В чл. 9а, ал. 6 думите „регистъра за юридическите лица с нестопанска цел в района на окръжния съд по седалището на сдружението“ се заменят с „регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

3. В чл. 9б ал. 3-5 се изменят така:

„(3) Съюзът на народните читалища се регистрира при условията на този закон в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, без такси, по писмено заявление от избрания управителен орган, към което се прилагат:

1. уставът;

2. пълномощните на лицата, участващи в конгреса;

3. трите имена, единен граждански номер и постоянен адрес на лицата, които представляват съюза;

4. образци от подписите на председателя и на членовете на управителния и на контролния орган.

(4) В регистъра по ал. 3 се вписват:

1. наименованието и седалището на Съюза на народните читалища;

2. уставът;

3. имената на членовете на управителните и на контролните органи;

4. името на председателя;

5. настъпилите промени по т. 1-4.

(5) Съюзът на народните читалища придобива качеството на юридическо лице с вписването му в регистъра на юридическите

лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.”

4. В чл. 10, ал. 3 думите „съдебния регистър” се заменят с „регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

5. В чл. 27, ал. 1 в основния текст думите „регистъра на окръжния съд” се заменят с „регистъра на юридическите лица с нестопанска цел”.

§ 30. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36 и 106 от 2004 г., бр. 87, 94, 100, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36 и 105 от 2006 г., бр. 55 и 110 от 2007 г., бр. 70 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 41 и 95 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 31, 35, 39; Решение № 5 от 2012 г. на Конституционния съд – бр. 30 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 53, 54 и 102 от 2012 г., бр. 24, 30, 61 и 101 от 2013 г., бр. 105 от 2014 г. и бр. 14, 35 и 37 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 48, ал. 1, т. 4 думите „регистрирани в централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел, за осъществяване на общественополезна дейност” и запетаята пред тях се заменят със „със статут в обществена полза”.

2. В чл. 49, ал. 4 думите „регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност” и запетаята пред тях се заменят със „със статут в обществена полза”.

§ 31. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 105 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 52, 108 и 110 от 2007 г., бр. 69 и 106 от 2008 г., бр. 32, 35 и 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51, 77 и 99 от 2011 г., бр. 40 и 94 от 2012 г., бр. 15, 16, 23, 68, 91, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 22 и 35 от 2015 г.), в чл. 31, ал. 1, т. 14 думите „регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност” и запетаята пред тях се заменят със „със статут в обществена полза”.

§ 32. В Закона за меценатството (обн., ДВ, бр. 103 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 34, 63 и 80 от 2006 г., бр. 53 и 109 от 2007 г., бр. 42 от 2009 г. и бр. 20 от 2012 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 9 ал. 2 думите „определени за осъществяване на общественополезна дейност, вписани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност при Министерството на правосъдието” и запетаята пред тях се заменят със „със статут в обществена полза”.

2. В чл. 11, ал. 5, т. 1 думите „Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна

дейност" се заменят с „Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 33. В Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г. и бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 41 от 2015 г.), в чл. 39, т. 7 думите „за осъществяване на общественополезна дейност, вписани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност“ се заменят със „сътс статут в обществена полза“.

§ 34. В Закона за данъците върху доходите на физически лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40, 81 и 94 от 2012 г., бр. 23, 66, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 53, 98, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 22 и 61 от 2015 г.), в чл. 22, ал. 1, т. 1, буква „л“ думите „регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност“ се заменят със „сътс статут в обществена полза“.

§ 35. В Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 2009 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 80 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 92 и 93 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 54 от 2011 г., бр. 15, 38, 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.), в чл. 30, ал. 2, т. 3 думите „съдебна регистрация“ се заменят с „регистрация от регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 36. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г., бр. 23, 42 и 82 от 2009 г., бр. 15, 18 и 97 от 2010 г., бр. 18 от 2011 г., бр. 38 и 56 от 2012 г., бр. 15, 27 и 30 от 2013 г., бр. 61 от 2014 г. и бр. 14, 57 и 60 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 168, ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. са вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, като сдружения за осъществяване на общественополезна дейност.“

2. В чл. 170, ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. вписано е като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието;“.

3. В чл. 170а, ал. 1 т. 3 се изменя така:

„3. документ, удостоверяващ вписването на сдружението като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието;“.

§ 37. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 102 и 105 от 2005 г., бр. 33, 63, 105 и 108 от 2006 г., бр. 57 от 2007 г., бр. 50, 69 и 106 от 2008 г., бр. 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г., бр. 19, 34 и 99 от 2011 г., бр. 94 от 2012 г. и бр. 15, 91 и 100 от 2013 г.), в чл. 26 се създава ал. 8:

„(8) Юридическите лица с нестопанска цел, извършващи допълнителна стопанска дейност, създават разграничима финансовоорганизационна структура по видове дейности и поддържат отделно счетоводно отчитане на стопанската от нестопанската дейност по отношение на активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с тези дейности.“

§ 38. Законът влиза в сила от 1 януари 2016 г.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на
2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Щецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел

Развитието на активно гражданско общество е основна характеристика на конституционната правова държава. Подобряването на правната рамка, гарантираща упражняване на конституционната свобода на сдружаване и създаване на благоприятни условия за функционирането на юридическите лица с нестопанска цел, е основна цел на предлагания законопроект. Със законопроекта се изпълняват конкретни мерки, заложи в приети от Министерския съвет стратегически документи – Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012–2015г. и Стратегията за развитие на държавната администрация 2015–2020.

▪ Преминаване на регистрацията на юридически лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, подобряване на прозрачността и отчетността на организациите, намаляване на административната тежест

Анализът и оценката на прилагането на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) през последните 14 години разкрива редица несъвършенства в нормативната уредба на процедурата по регистрация и отчетност на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ).

На първо място, системно се наблюдава противоречива съдебна практика при регистрацията на ЮЛНЦ в различните окръжни съдилища, което създава правна несигурност, води до увеличаване на административната тежест за организациите и сроковете за регистрация и създава предпоставки за засягане на конституционното право на сдружаване.

На второ място, съществуващата към този момент процедура по регистрация на ЮЛНЦ в окръжните съдилища не гарантира в достатъчна степен публичността и отчетността на организациите. Този режим затруднява институционалния и гражданския мониторинг относно дейността на определени организации, както и предприемането на превантивни мерки по отношение на негативните практики в дейността им.

На трето място, анализът показва, че съдебната регистрация на ЮЛНЦ е по-бавна и по-скъпа от регистрацията на търговско дружество в Агенцията по вписванията. Това положение не съответства на съществуващото положение, при което търговските дружества са активен и значим участник в гражданския оборот, докато при ЮЛНЦ материалният интерес

обикновено е нисък или почти отсъства при повечето организации. От тази перспектива по-високата административна тежест за ЮЛНЦ е неоправдана.

Предлаганото прехвърляне на регистрацията на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията се очаква да има следните позитивни ефекти:

- намаляване на административната тежест в процеса на регистрация на ЮЛНЦ – по-бърза процедура по регистрация, пониски държавни такси, електронно подаване на документи;
- повишаване на прозрачността и отчетността на ЮЛНЦ – публикуване на всички финансови отчети и отчети за дейността на организациите;
- освобождаване на съда от дела с ниска правна сложност, което ще позволи насочване на ресурси на съдилищата към разглеждане на исковите производства и ще има положителен ефект върху регулирането на натовареността;
- пълноценно използване на организационния и техническия ресурс на Агенцията по вписванията.

Прехвърлянето на регистрацията реализира важен етап от регистърната реформа и съответства на заложените цели в Актуализираната стратегия за продължаване на съдебната реформа относно регулиране на натовареността на съдилищата.

Предлага се процесът по прехвърлянето на регистрацията на ЮЛНЦ да следва модела на пререгистрация на търговските дружества, като се отчитат спецификите на правно-организационната форма на ЮЛНЦ.

Изменителните разпоредби в ЗЮЛНЦ отразяват приоритетите за повишаване на прозрачността и отчетността на ЮЛНЦ и за намаляване на административната тежест в процеса по регистрация и отчитане.

Предвиждат се промени по отношение на статута на организациите в обществена полза – този статут да възниква от момента на регистрацията в регистъра на ЮЛНЦ към търговския регистър, като по този начин отпада необходимостта от поддържането на втори специален Централен регистър на ЮЛНЦ в обществена полза към Министерството на правосъдието. Така се преодолява съществуващият до този момент дуализъм в режима за регистрация – част от ЮЛНЦ в обществена полза да са регистрирани като такива в съда, но да не са регистрирани в Централния регистър и да не спазват изискванията за прозрачност и отчетност.

Изменителните разпоредби в Закона за търговския регистър създават регистъра на ЮЛНЦ като част от търговския регистър, определен като обща електронна база данни. Предложеният подход на въвеждане на регистъра на ЮЛНЦ избягва свръхрегулацията и се ограничава само до необходимите промени, които отразяват спецификите на регистрацията на ЮЛНЦ.

Въвеждането на възможност за ползването на електронни услуги в процеса на регистрация и отчитане на ЮЛНЦ отговаря на изискванията на Закона за електронното управление и съдейства за намаляване на административната тежест и за спестяване на значителен организационен и финансов ресурс при изпълнение на законовите процедури.

Предвиденият едномесечен срок за заявяване за вписване на обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на ЮЛНЦ, съществено ще повиши прозрачността на организациите и правната сигурност. По действащата уредба такъв срок изобщо не е предвиден, което води до това месеци след възникването на обстоятелствата, подлежащи на вписване (промени в устава/устройствения акт, избор на нови управителни органи), те да не бъдат отразени по партидата на юридическото лице. В този смисъл, предложеният едномесечен срок за заявяване за вписване на обстоятелствата, течащ от деня на възникването им, съответно на промяната им, ще има съществена дисциплинираща роля.

В резултат от прилагането на предлаганите изменения ще се подобри качеството на нормативната уредба, ще се улеснят заявителите, ще се повиши прозрачността, ефективността и достъпността на регистъра на ЮЛНЦ.

В своята цялост измененията съответстват на отправената препоръка от Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (MONEYVAL) към Съвета на Европа в рамките на Четвъртия кръг за оценка Република България да предвиди задължение за съхраняване на информация за лицата, които притежават, осъществяват контрол или ръководят дейността на ЮЛНЦ.^[1]

Предложената нормативна регламентация е в съответствие с Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година относно услугите на вътрешния пазар, където в чл. 8 е предвидено задължението за държавите членки да осигурят възможност всички процедури и действия по предоставянето на услуги да могат да бъдат лесно изпълнени от разстояние и по електронен път.

Предлаганите изменения са в съответствие с посочения акт от правото на ЕС, но не предвиждат имплементирането на европейско законодателство, поради което не е изготвена таблица за съответствието.

Предлаганият законопроект оказва въздействие върху държавния бюджет, поради което се прилага финансова обосновка.

^[1] "Report on the Forth Assessment Visit to Bulgaria on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism", adopted by MONEYVAL, the Council of Europe on 19 September 2013, p. 179, [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round4/BULA-MERMONEYVAL\(2013\)13_ENG.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/round4/BULA-MERMONEYVAL(2013)13_ENG.pdf)

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

